

KAITSEMINISTEERIUM

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Teabevaldaja: Kaitseministeerium

Märge tehtud: 19.08.2026

Juurdepääsupiirang kehtib kuni: 19.08.2031

Alus: AvTS § 35 lg 2 p 3

Ines Metsalu-Nurminen

Riigikontroll

riigikontroll@riigikontroll.ee

Teie: 21.07.2026 nr 2-1/80172/15

Meie: 19.08.2026 nr 1-15/26/5-2

Vastuskiri märgukirjale auditi „Riigi 2025. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ tulemuste kohta Kaitseministeeriumi valitsemisalas

Austatud peakontrolör

Olen tutvunud teie märgukirjaga auditi „Riigi 2025. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ tulemuste kohta. Mul on hea meel, et Riigikontroll käsitles sel aastal Kaitseministeeriumi valitsemisala puudutavaid teemasid põhjalikult – märgukirja tähelepanekud ja soovitused on meile oluliseks sisendiks sisekontrollisüsteemi tõhustamisel ning varade arvestuse korrastamisel kogu Kaitseministeeriumi valitsemisalas. Tänan Riigikontrolli kolleege põhjaliku töö, sisuliste tähelepanekute ja hea koostöö eest kogu auditi vältel.

Koostöös Kaitseväge ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusega olen tutvunud teie märgukirjaga auditi „Riigi 2025. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ tulemuste kohta. Mul on hea meel, et Riigikontroll käsitles sel aastal Kaitseministeeriumi valitsemisala puudutavaid teemasid põhjalikult – märgukirja tähelepanekud ja soovitused on meile oluliseks sisendiks sisekontrollisüsteemi tõhustamisel ning varade arvestuse korrastamisel kogu Kaitseministeeriumi valitsemisalas. Tänan Riigikontrolli kolleege põhjaliku töö, sisuliste tähelepanekute ja hea koostöö eest kogu auditi vältel.

Nagu ka kaitseminister oma vastuskirjas teile ütleb, on Kaitseministeerium viimase aasta jooksul astunud samme juba 2024. aasta ja varasemates kontrollaruannetes tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks ja alustanud vajalike muudatustega. 2025. aasta auditi tulemused näitavad selgelt, et tegevustega tuleb jätkata, kuid liikuda senisest oluliselt konkreetsemate ja pikemaajaliste lahendusteni.

Koostöös Kaitseväge ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusega oleme koostanud valitsemisala tervikliku tegevuskava varade arvestuse, inventuuride ja lepingute täitmise järelevalve korrastamiseks. Samuti hindame laiemalt riigieelarvele võetavate riskide maandamiseks vajalikke meetmeid ning teisi Riigikontrolli välja toodud tähelepanekuid.

Tegevuskava rakendamist juhin isiklikult ning selle elluviimine toimub Kaitseministeeriumi valitsemisala üleselt. Kaitseministeerium võtab kuni Riigikontrolli tuvastatud puuduste lahendamiseni keske rolli parendusprogrammi juhtimisel, tegevuste koordineerimisel ja tulemuste seirel, tagades, et kokkulepitud tegevused viiakse ellu ning nende tulemuslikkust hinnatakse regulaarselt. Selle osana hindame üle ka Kaitseministeeriumi, Kaitseväge ja Riigikaitse Investeeringute Keskuse vastavate ülesannete täitmiseks vajaliku inimressursi, vastutuse ja töökorralduse ning teeme vajadusel muudatusi ülesannete jaotuses, struktuuris ja koosseisus. Tegevuste tulemus peab olema reaalne ja püsiv muutus, sest korrektne varade ja varude arvestus on lahutamatu osa Kaitseväge lahinguvalmidusest ja usaldusväärsest sõjalisest juhtimisest ning oluline eeldus avalikkuse usalduseks riigikaitseks eraldatud vahendite kasutamise vastu.

Tegevuskava ja selle pikaajalist rakendamiskava tutvustame detailsemalt kohtumisel riigikontrolöriga 24. augustil 2026. aastal.

Järgnevalt esitan vastused märgukirjas toodud soovitudele:

Riigikontrolli soovitus varade arvestuse kohta: lähtuda laoarvestuse pidamisel avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendist, parandada tööprotsesse ja infosüsteeme ning korrastada varude andmed.

Kantsleri vastus: Nõustume Riigikontrolli soovitusega ja mõistame varude arvestuses tuvastatud puuduste tõsidust. Senised meetmed ei ole olnud piisavad, et tagada varude arvestuse järjepidev vastavus nõuetele ning vajalik andmekvaliteet.

Kaitseministeerium koostab Riigikontrolli soovitude täitmiseks koostöös Kaitseväe ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusega valitsemisala tegevuskava. Selles käsitleme koos varude arvele võtmist ja arvestust, varude andmete kvaliteeti, tööprotsesse, infosüsteemide kasutamist ning nende toimimist toetavaid kontrollimeetmeid.

Ministeerium võtab senisest suurema rolli tegevuskava täitmise jälgimisel, et tagada kavandatud muudatuste tegelik rakendamine ja probleemide kordumise ennetamine.

Riigikontrolli soovitus varade ja varude inventuuride korralduse kohta: parandada inventuuride korraldust, juhendamist, varade seisukorra ja järelejäanud eluea hindamist ning tagada SAPi ja DAXi andmete regulaarne võrdlemine.

Kantsleri vastus: Nõustume Riigikontrolli soovitusega ja mõistame, et inventuuride senine korraldus ning nende tulemuste usaldusväärsus ei ole olnud piisavad. Varade ja varude kohta täpse ja ajakohase ülevaate omamine on oluline mitte üksnes nõuetekohase arvestuse tagamiseks, vaid ka selleks, et Kaitseväel oleks operatiivselt usaldusväärne teadmine talle kuuluvate ja tema kasutuses olevate varade ning varude olemasolu, väärtuse, seisukorra ja kasutatavuse kohta. See on vajalik nii igapäevase tegevuse ja väljaõppe korraldamisel kui ka Kaitseväe valmisoleku hindamisel ja vajadusel kiirel reageerimisel.

Riigikontrolli tähelepanekud näitavad, et inventuuri kvaliteeti ei ole võimalik parandada üksnes inventuurikorra või juhendamise täiendamisega.

Kaitseväes on käsil inventuuride korralduse, meetodika ja läbiviimise korrastamine ning selleks vajaliku inimressursi tugevdamine, et tagada inventuuritulemuste põhjal usaldusväärne ülevaade varade ja varude tegelikust seisust.

Riigikontrolli soovitus ettemaksude ja pooleliolevate varaobjektide inventuuride ja asutuste vahelise infovahetuse kohta: tagada ettemaksude inventuuride täielik läbiviimine, saldode õigsuses veendumine ning parandada RTK, KV ja RKIKI vahelist infovahetust.

Kantsleri vastus: Nõustume Riigikontrolli tähelepanekute ja soovitudega. Peame oluliseks, et ettemaksude ja pooleliolevate varaobjektide inventuurid põhineksid täielikul ja kontrollitud infol ning et inventuuride tulemused jõuaksid õigeaegselt raamatupidamisarvestusse.

Riigikontrolli tähelepanekud näitavad, et senine töökorraldus ja asutuste vaheline infovahetus ei ole kõigil juhtudel taganud selleks vajalikku info liikumist. Seetõttu käsitleme ettemaksete ja pooleliolevate varaobjektide arvestust, inventeerimist ning Kaitseväe, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse ja Riigi Tugiteenuste Keskuse vahelist infovahetust valitsemisala terviklikus tegevuskavas.

Ministeerium pöörab edaspidi suuremat tähelepanu ka sellele, et tegevuskavas kokkulepitud ülesannete täitmist ja infovahetuse toimimist süsteemselt jälgitaks.

Riigikontrolli soovitus finantsjuhtimise ja sisekontrolli kohta: tagada kehtivatest õigusaktidest kinnipidamine, tehingute õigeaegne ja tekkepõhine kajastamine, lepingute nõuetekohane haldamine ning dokumentatsiooni, volituste ja vara võõrandamisega seotud nõuete järgimine.

Kantsleri vastus: Nõustume Riigikontrolli soovitusega ja mõistame tuvastatud puuduste mõju valitsemisala finantsjuhtimise usaldusväärsusele. Riigikontrolli korduvad tähelepanekud näitavad, et üksnes kehtestatud kordadest ja üksikutest parandusmeetmetest ei piisa, kui nende tegelik rakendamine ja kontroll ei ole järjepidev. Kehtestatud kordade tegeliku rakendamise, kordade ajakohastamise,

vastutuse selguse ja sisekontrolli tugevdamisega seotud tegevused on valitsemisalas töös.

Riigikontrolli soovitus tehingute kajastamise ja eelarvejääkide ülekandmise kohta: kajastada tehingud nende majanduslikust sisust lähtudes ja õiges perioodis, lähtudes lepingutingimustest ning tagada eelarvejääkide ülekandmise regulatsiooni täitmine.

Kantsleri vastus: Eelarvejääkide üleviimisel ei muudetud raha kasutamise sihtotstarvet. Muudatused tulenesid programmi tegevuste struktuuri ümberkorraldamisest ning eelarve tehnilisest ümberliigitamisest, mitte raha kasutamise eesmärgi muutmisest.

Kaitseministeerium kajastab Välisluureameti eelarve täitmist Rahandusministeeriumi kehtestatud metoodika kohaselt tekkepõhiselt ning selle alusel kantakse kasutamata eelarvejääk üle järgmisesse aastasse. SAPis kajastub Välisluureameti eelarve täitmine seevastu kassapõhiselt.

Käibemaksu üleproгноosis suure osa moodustas 2024. aasta jääk, millest enamus oli seotud hangetega. Lisaks mõjutas käibemaksu prognoosimist aasta kestel muutunud käibemaksu määra muutus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Siim Sukles

kaitsetööstuse ja innovatsiooni asekanstler kantsleri ülesannetes

Kadri Peeters

Kadri.Peeters@kaitseministeerium.ee